

HOE STAAT HET MET TOM?

In gesprek met Philip Fiedeldij Dop - In 2006 werd in HERENBOS Signaal melding gemaakt van het verschijnen van TOM; hét werkboek met informatie over vermindering van fysieke en psychische belasting in de groensector. Aan de hand van 450 foto's wordt in 12 hoofdstukken duidelijk gemaakt hoe je je lichaam goed gebruikt en minder belast bij het werken in het groenvak. Omdat het zeer praktische TOM-werkboek, dat destijds tot stand is gekomen op initiatief van de VHG, bijna dagelijks gebruikt wordt door de intercedenten van HERENBOS, zijn we benieuwd hoe TOM zich de afgelopen drie jaar heeft ontwikkeld. Een vraag die het best gesteld kan worden aan de samensteller van het werkboek zelf, Philip Fiedeldij Dop.

De heer Fiedeldij Dop is eigenaar/directeur van het bedrijf Fiedeldij Dop De Groene Praktijk in Biddinghuizen. Dit trainingsbedrijf verzorgt praktijkopleidingen en -trainingen voor werknemers in de groensector. De lesmethodes worden door Fiedeldij Dop zelf ontwikkeld en doorontwikkeld. "Omdat er een groot gebrek is aan goed lesmateriaal dat afgestemd is op werken in het groen, werken wij in een continuproces aan de ontwikkeling van lesmethodes en lesmateriaal. Lesboeken, ook die uit het reguliere onderwijs, lopen in veel gevallen achter op de actuele techniek en arbo-regelgeving. Door zelf lesmateriaal te ontwikkelen lopen wij altijd in de pas met de actuele situatie", aldus Philip Fiedeldij Dop. Jullie cursusboeken vallen op door de vele foto's en de beperkte hoeveelheid tekst. Is dat bewust zo gekozen? "De ervaring leert dat praktijkmensen meer hebben aan goed beeldmateriaal. De situaties worden herkend waardoor de stof beter overgebracht en opgenomen kan worden. Neem een willekeurig lesboek en je ziet veel tekst en enkele plaatjes om de tekst op te leuken. Bij onze methodes is het net andersom;

"Door zelf lesmateriaal te ontwikkelen lopen wij altijd in de pas met de actuele situatie"

de tekst is bedoeld om de situaties op de foto's te ondersteunen. En een goede foto zegt meer dan duizend woorden." Goed lesmateriaal is één, maar het moet wel aanslaan bij de deelnemers aan de cursussen en trainingen. Hoe gaat dat bij Fiedeldij Dop De Groene Praktijk? "Ik ben sterk voorstander van de leermeester/leerling-situatie. Onze trainers zijn praktijkmensen die meester in hun vak zijn. Vaak zijn het zelfstandig groenondernemers. Zij weten de kneepjes uit het

vak goed over te brengen. En hierbij gaat het oude principe 'vakmanschap is meesterschap' nog steeds op."

Het door u samengestelde TOM-werkboek is in 2006 gelanceerd. Hoe staat het momenteel met het gebruik van het werkboek binnen de sector? "Vanaf de jaren tachtig is er in Nederland enorm veel aandacht besteed aan arbeidsomstandigheden en veiligheid in het werk. Aandacht in de vorm van persoonlijke beschermingsmiddelen en veiligheid in de vorm van technische verbeteringen aan machines. TOM is in dat opzicht geen veiligheidsboek, maar een boek dat aangeeft 'zo werk je met je lichaam in de groensector'. En het menselijk lichaam zit ingewikkeld in elkaar. Het boek is geheel afgestemd op het werk in het groen. Het is niet gevuld met Jip-en-Janneke-plaatjes, maar met duidelijke praktijkfoto's die afgestemd zijn op de boodschap die overgebracht moet worden. Om die reden slaat het boek goed aan binnen de sector. Het wordt veel gebruikt bij toolboxmeetings en het boek wordt, terwijl er al meer dan 25.000 exemplaren verkocht zijn, nog dagelijks besteld door bedrijven. Maar

ook, en daar zijn we best trots op, door ziekenhuizen, fysiotherapeuten en arbo-artsen. Het boek kan inmiddels gezien worden als een standaardwerk binnen de sector."

Slaat het succes van TOM ook over op andere sectoren? Philip Fiedeldij Dop: "Voor Cumela, de brancheorganisatie voor de loonwerkbedrijven, hebben we toolboxmeetings ontwikkeld over het gevaar van fijnstof. En voor sociale werkvoorzieningschappen hebben we trainingen "Veilig werken

Philip Fiedeldij Dop toont het hoofdstuk over het testen van de automatische kettingrem.

langs de weg" ontwikkeld volgens de TOM-methode. Ook is er een VCA-lesboek tot stand gekomen dat qua methode overeenkomt met het TOM-boek; veel beelden en weinig tekst, maar wel een hoog slagingspercentage bij de cursisten."

Heeft u nog goede tips voor toolboxmeetings? "Werk bij een toolboxmeeting niet de algemene lijstjes af die zijn overgenomen uit lesboekjes voor 16 en 17 jarigen. Daarmee onderschat je het vakmanschap van ervaren medewerkers. Zorg in een toolbox voor verdieping, door bijvoorbeeld nieuwe ontwikkelingen aan de orde te stellen. Hiervoor kunnen vakbladen goed gebruikt worden. In iedere uitgave van het vakblad Tuin en Park Techniek publiceert Fiedeldij Dop De Groene Praktijk een nieuw toolboxblad dat gebruikt kan worden tijdens toolboxmeetings."

Fiedeldij Dop De Groene Praktijk ontwikkelt lesmethoden en verzorgt trainingen voor de groensector. Het TOM-boek lijkt vooral gericht op ergonomische aspecten

en het voorkomen van (langdurige) lichamelijke klachten bij werken in het groen. Hoe moeten wij u zien, als ergonoom, opleider of als groen-man? "Ik ben opgegroeid op een boerderij en kwam op die manier in aanraking met de natuur en het buitenwerk. Mijn vader schreef de Kleine Winkler Prins Medische Encyclopedie en voor TOM ben ik een jaar lang begeleid door een fysiotherapeut. Daardoor werd ook mijn interesse in het functioneren van het menselijk lichaam gewekt. Ik heb zelf een lerarenopleiding gevolgd en enkele jaren op een AOC voor de klas gestaan. Ook ben ik boomverzorger en behoor ik tot de eerste groep mensen in Nederland die opgeleid werd tot European Tree Worker. En sinds tien jaar ben ik zelfstandig ondernemer. Ergonoom, opleider of boomverzorger? Ik zie mezelf meer als bruggenbouwer. Ik combineer de verschillende disciplines en probeer werelden bij elkaar te brengen".

Meer weten over TOM? Kijk op www.vraaghetantom.nl